

Sygn. akt V ACa 11/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 sierpnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w G. – V Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Katarzyna Przybylska (spr.)
Sędziowie:	SA Zbigniew Koźma SO del. Hanna Rucińska
Protokolant:	sekretarz sądowy Karolina Petruczenko

po rozpoznaniu w dniu 10 sierpnia 2016 r. w G. na rozprawie

sprawy z powództwa Spółdzielni (...) w K.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w T.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w (...)

z dnia 18 listopada 2015 r. sygn. akt VI GC 201/15

I. oddala apelację;

II. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych, tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Na oryginale właściwe podpisy.

V ACa 11/16

UZASADNIENIE

Powódka Spółdzielnia (...) w K. w pozwie z dnia 9 września 2015r. przeciwko pozwanej (...) sp. z o.o. w T. domagała się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 27 stycznia 2006r., sygn. akt IX GC (...), z powództwa D. B. przeciwko Spółdzielni (...) w K. o zapłatę w części dotyczącej punktu I i III oraz o zasądzenie od pozwanej na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew pozwana spółka wniosła o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie od powódki na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w (...) wyrokiem z 18.11.2015r. oddalił powództwo oraz orzekł o kosztach postępowania w sprawie.

Swoje rozstrzygnięcie oparł na następujących ustaleniach.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 27 stycznia 2006r. Sąd Okręgowy w G., sygn. akt IX GC (...), po rozpoznaniu sprawy z powództwa D. B. przeciwko Spółdzielni (...) w K. o zapłatę w pkt I zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwoty 81.886,72 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 56.907,26 zł od dnia 30 listopada 1999 r. do dnia zapłaty i od kwoty 24.979,46 zł od dnia 30 października 2001r. do dnia zapłaty, w pkt II oddalił powództwo w pozostałej części, w pkt III zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 9.423,20 zł tytułem zwrotu kosztów procesu oraz w pkt IV nakazał ściągnąć od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w (...) kwotę 1.500,72 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Postanowieniem z dnia 8 lipca 2015r., sygn. akt IX GCo (...), Sąd Okręgowy w G. nadał klauzulę wykonalności powyższemu prawomocnemu wyrokowi z zaznaczeniem przejścia uprawnień na rzecz (...) sp. z o.o. w T..

Umową cesji z dnia (...) R. K. zbył powodowej Spółdzielni (...) w K. przysługującą mu wierzytelność wobec M. B., D. B. (klauzula wykonalności przeciwko małżonce dłużnika z ograniczeniem odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową z dnia 20 listopada 2001r., sygn. akt V GCo (...)) oraz E. O., wynikającą z tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy w E. V Wydział Gospodarczy z dnia 19 stycznia 1996r., sygn. akt V Ng (...), na kwotę należności głównej 68.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 1 lipca 1995r. do dnia zapłaty oraz kwotą 1.923 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania sądowego, na którą składa się wynagrodzenie adwokackie w kwocie 753 zł i koszty sądowe w kwocie 1.170 zł.

Następnie oświadczeniem o potrąceniu z dnia 15 maja 2012r. skierowanym do D. B. powódka oświadczyła, że dokonuje potrącenia z dochodu D. B., który na dzień (...) wynosił 235.173,50 zł z przysługującą jej wierzytelnością, która na dzień potrącenia wynosiła 307.905,77 zł.

Wezwaniem do zapłaty z dnia 24 lutego 2015r. pozwana wezwała powódkę do zapłaty łącznie kwoty 180.729,92 zł, na którą złożyły się kwota należności głównej w wysokości 81.886,72 zł, koszty sądowe w kwocie 11.820,20 zł oraz odsetki ustawowe liczone do dnia 24 lutego 2015 r. w wysokości 87.023 zł.

Odpowiadając na powyższe wezwanie do zapłaty powódka w piśmie z dnia 3 marca 2015r. wskazała na dokonane potrącenie wierzytelności.

Zawiadomieniem o wszczęciu egzekucji z dnia 5 sierpnia 2015r. komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w (...) zawiadomił powódkę, że przeciwko niej jako dłużnikowi na wniosek wierzyciela (...) sp. z o.o. w T. zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne sygn. akt Km (...), na podstawie tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 27 stycznia 2006r., sygn. akt IX GC (...) zaopatrzony w klauzulę wykonalności z dnia 8 lipca 2015r. postanowieniem Sądu Okręgowego w G. z dnia 8 lipca 2015r., sygn. akt IX GCo (...).

Stan faktyczny został ustalony przez Sąd Okręgowy w oparciu o dokumenty urzędowe i prywatne przedstawione przez strony. Dowody z dokumentów urzędowych (tj. odpisy orzeczeń sądowych oraz zawiadomienie o wszczęciu egzekucji) stanowiły dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 § 1 k.p.c.). Natomiast dowody z dokumentów prywatnych stanowiły dowody w zakresie wynikającym z art. 245 k.p.c., które nie wywoływały wątpliwości co do ich prawdziwości.

Sąd Okręgowy oddalił wniosek dowodowy powódki z zeznań świadka S. P. na okoliczność pobytu prezesa pozwanej J. Ś. w biurze powódki i złożenia oświadczenia o braku przeszkód uniemożliwiających potrącenie wierzytelności oraz oddalił wnioski pozwanej zgłoszone w pkt 4 i 5 petitum odpowiedzi na pozew; w ocenie Sądu fakty będące przedmiotem tych dowodów nie miały istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. W ocenie Sądu I instancji, spór ogniskował się wokół kwestii prawnych sprowadzających się do odpowiedzi na pytanie o dopuszczalność powództwa przeciwegzekucyjnego opartego na przepisie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. Wedle bowiem twierdzeń powódki uzasadnioną podstawę do wniesienia niniejszego powództwa o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku

Sądu Okręgowego w G. z dnia 27 stycznia 2006r., sygn. akt IX GC (...), stanowiło wygaśnięcie wierzytelności wynikającej z tego wyroku wskutek dokonanego przez powódkę potrącenia wzajemnych wierzytelności.

Sąd Okręgowy wskazał, iż art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. stwarza podstawę do zwalczania tytułu wykonawczego w przypadku, gdy już po powstaniu tytułu egzekucyjnego zaszły zdarzenia prowadzące do wygaśnięcia zobowiązania lub wskutek których zobowiązanie nie może być egzekwowane. W oparciu o regulacje materialnoprawne w literaturze rozróżnia się zdarzenia zależne od woli stron (np. spełnienie świadczenia, potrącenie) oraz niezależne od woli stron (m.in. przedawnienie roszczenia, niemożność świadczenia wskutek okoliczności, za które dłużnik nie odpowiada). Potwierdza to również orzecznictwo Sądu Najwyższego (por. np. uchwała SN z dnia 14 października 1993r., III CZP 141/93, OSNC 1994, nr 5, poz. 102; uchwała SN z dnia 30 lipca 1974 r., III CZP 44/74, OSNC 1975, nr 5, poz. 78).

Przenosząc te rozważania na grunt niniejszej sprawy w ocenie Sądu I instancji powództwo przeciwegzekucyjne nie zasługuje na uwzględnienie. Sąd Okręgowy uznał, iż powódka w żaden sposób nie wykazała aby przysługiwała jej potrącalna wierzytelność wynikająca z tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy w E. z dnia 19 stycznia 1996r., sygn. akt V Ng (...), którą to wierzytelność jak twierdzi nabyła na mocy umowy cesji z dnia (...) od zbywcy w osobie R. K.. Nie przedłożyła bowiem w/w tytułu wykonawczego i to w sytuacji, gdy pozwana zakwestionowała aby R. K. przysługiwała wierzytelność wynikająca z powyższego nakazu zapłaty, a co za tym idzie powódka nie wykazała, że nabyła skutecznie powyższą wierzytelność. Tym samym skoro powódka nie wykazała aby dysponowała wierzytelnością potrącalną to jej oświadczenie o potrąceniu wzajemnych wierzytelności jest pozbawione skutków prawnych z art. 498 k.c.

Niezależnie od powyższego, w ocenie Sądu Okręgowego powódka nie wykazała też, że posiada w stosunku do pozwanej zgłoszoną przez nią do potrącenia wierzytelność w kwocie 307.732,77 zł. Wprawdzie do pozwu powódka załączyła w/w odpis umowy cesji z dnia (...); jednakże wskazana tam cedowana wierzytelność wynosi kwotę 68.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami sądowymi w kwocie 1.923 zł, a nie wierzytelność w kwocie zgłoszonej do potrącenia. Powódka nie wykazała także, że pozwana spółka posiada wobec niej potrącalną wierzytelność w kwocie 235.173,50 zł. Wprawdzie powódka załączyła do pozwu odpis w/w wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 27 stycznia 2006r., sygn. akt IX GC (...), jednakże z wyroku tego nie wynika potrącalna wierzytelność w kwocie 235.173,50 zł, a jedynie wierzytelność w kwocie 81.886,72 zł z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu w kwocie 9.423,20 zł. Przedłożony przez powódkę dokument w postaci noty księgowej nr (...) z dnia 15 maja 2012r. nie stanowi takiego miarodajnego dowodu; jest to jednostronny wewnętrzny dokument księgowy powódki dotyczący stanu jej rozliczeń z D. B. podpisany jedynie przez prezesa zarządu powódki i główną księgową.

Zakładając hipotetycznie, iż powódka wykazała, iż złożyła skuteczne oświadczenie o potrąceniu wzajemnych wierzytelności, to i tak w ocenie Sądu Okręgowego, jej powództwo o pobawienie wykonalności tytułu wykonawczego było nieuzasadnione. Jak bowiem trafnie podniosła pozwana w odpowiedzi na pozew z przedmiotowego tytułu wykonawczego wynika, iż D. B. nie była solidarnym współdłużnikiem. Z postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności przeciwko małżonce dłużnika wynika bowiem, że jej odpowiedzialność ograniczona została do majątku objętego wspólnością majątkową, a ta została wyłączona na mocy notarialnej umowy małżeńskiej majątkowej wyłączającej wspólność ustawową z dnia (...)

Zarzut pozwanej dotyczący niedoręczenia przez powódkę D. B. jej oświadczenia o potrąceniu był niezasadny, gdyż powódka wykazała za pomocą pisma Poczty Polskiej z dnia 28 sierpnia 2015r., iż przesyłka zawierająca oświadczenie o potrąceniu została doręczona D. B. w dniu 17 maja 2012r. (k. 13); okoliczność ta nie miała jednak istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Z tych względów Sąd Okręgowy oddalił wniesione przez powódkę powództwo przeciwegzekucyjne uznając je za bezzasadne; wbrew bowiem twierdzeniom powódki po powstaniu w stosunku do niej tytułu egzekucyjnego w postaci prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w G. nie nastąpiło żadne zdarzenie, w szczególności skuteczne oświadczenie o potrąceniu, wskutek którego zobowiązanie wygasło.

O kosztach procesu orzeciono stosownie do art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. Na zasądzone od powódki na rzecz pozwanej koszty procesu złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej będącego radcą prawnym w minimalnej wysokości 3.600 zł określonej w § 6 pkt 6 taryfy radcowskiej oraz uiszczona przez pozwaną opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

Od powyższego orzeczenia apelację złożyła powódka zaskarżając wyrok w całości zarzuciła:

1. naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

-.

- art. 328 § 2 k.p.c. przez brak pełnego uzasadnienia wyroku w zakresie oceny i przyjęcia dowodów zgłoszonych przez pozwaną;
- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie całości zebranego materiału dowodowego i przyjęcie, iż powódce nie przysługiwała wierzycielność nadająca się do potrącenia oraz poprzez dowolną ocenę materiału dowodowego i odmówienie wiary dowodom z dokumentów przedstawionych przez stronę powodową;
- art. 217, 227 i 232 k.p.c. przez ich błędne zastosowanie polegające na nieprzeprowadzeniu pełnego postępowania dowodowego na skutek oddalenia wniosku dowodowego powódki o przesłuchanie w charakterze świadka S. P.;
- art. 130 § 1 k.p.c. w zw. z art. 128 k.p.c. poprzez niewezwanie strony powodowej do uzupełnienia braków formalnych pisma z dnia 16 listopada 2015r. w postaci załącznika – pisma pozwanej spółki z dnia 30 marca 2012r.;

2. naruszenie przepisów prawa materialnego:

- art. 498 § 1 k.c. poprzez jego błędne niezastosowanie i przyjęcie, iż oświadczenie powódki o potrąceniu jest pozbawione skutków prawnych;
- art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. poprzez jego błędne zastosowanie i przyjęcie, iż nie nastąpiło po powstaniu tytułu egzekucyjnego w postaci wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia zdarzenia (potrącenie wierzycielności), wskutek którego zobowiązanie wygasło.

Ponadto wniosła o przeprowadzenie dowodu z nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy w E. z dnia 19 stycznia 1996 r., sygn. akt V Ng (...) oraz przesłanie w charakterze świadka S. P. – adres jak w pozwie, na okoliczność istnienia potrącanych wierzycielności, wzajemnych relacji stron oraz złożenia przez powódkę oświadczenia o potrąceniu wierzycielności w stosunku do D. B..

W oparciu o powyższe zarzuty wniosła o:

1. zmianę zaskarżonego postanowienia i uwzględnienie powództwa w całości;

ewentualnie o:

- uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w (...) do ponownego rozpoznania.

2. zasądzenie kosztów procesu wg norm przepisanych za postępowanie przed Sadem I i II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego i 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Pozwana w odpowiedzi na apelację wniosła o oddalenie powództwa.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja powódki jest nieuzasadniona. Sąd Apelacyjny w pełni podziela ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Okręgowy oraz wywiedzione na tej podstawie konsekwencje prawne.

Dodatkowo należało ustalić, czego Sąd I instancji wyraźnie w swoich ustaleniach nie uczynił, że pomiędzy M. B., a D. B. w drodze umowy z (...) została z tą datą zniesiona wspólność majątkowa małżeńska.

Wbrew twierdzeniom powódki okoliczność ta nie stoi w sprzeczności z nadaniem klauzuli wykonalności przeciwko D. B. jako małżonce dłużnika z ograniczeniem do majątku objętego wspólnością majątkową. Oznacza to jedynie, że egzekucja może być skierowana do majątku wspólnego małżonków zgromadzonego przed datą zniesienia wspólności majątkowej tj. przed dniem (...)

Trafnie również Sąd Okręgowy wskazał, że powódka w żaden sposób nie wykazała by przysługiwała jej potrącalna wierzytelność wynikająca z tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy w E. z dnia 19 stycznia 1996 r., sygn. akt V Ng (...), którą to wierzytelność jak twierdzi nabyła na mocy umowy cesji z dnia (...) od zbywcy w osobie R. K.. Nie przedłożyła bowiem w/w tytułu wykonawczego i to w sytuacji, gdy pozwana zakwestionowała aby R. K. przysługiwała wierzytelność wynikająca z powyższego nakazu zapłaty, a co za tym idzie powódka nie wykazała, że nabyła skutecznie powyższą wierzytelność.

Wbrew twierdzeniom powódki D. B. nie była współdłużnikiem solidarnym na podstawie nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy w E. z dnia 19.01.1996r. sygn. akt V Ng (...). Jej odpowiedzialność wynikała jedynie z klauzuli wykonalności nadanej przeciwko małżonce dłużnika postanowieniem z 20.11.2001r. sygn. akt V GCo (...). Nadto odpowiedzialność ta była ograniczona do majątku wspólnego małżonków B..

Nawet gdyby teoretycznie przyjąć, że powódka nabyłaby skutecznie od R. K. – czego nie wykazała – wierzytelność wobec D. B. wynikającej z nakazu zapłaty Sądu Rejonowego w E. z dnia 19.01.1996r. sygn. akt V Ng (...) z nadaną klauzulą wykonalności na rzecz współmałżonka z ograniczeniem jego odpowiedzialności, to i tak potrącenie dokonane przez powoda z wierzytelnością D. B. wynikającą z wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 27.01.2006r. sygn. akt IX GC (...) następnie przeniesiony w drodze cesji z 8.07.2015r. na rzecz pozwanej jest nieskuteczne.

Wierzytelność D. B. wynikająca z wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 27.01.2006r. stanowiła wierzytelność z tytułu wynagrodzenia za pracę (okoliczność bezsporna), która z mocy art. 33 § 1 pkt 7 k.r.o. wchodzi do majątku osobistego małżonka, a nie do majątku wspólnego. Zatem za niezasadne należy uznać zarzuty apelacji naruszenia art. 498 § 1 k.c. oraz art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c.

Trafnie również Sąd Okręgowy pominął dowód z przesłuchania świadka S. P., bowiem w świetle powyższych rozważań dowód ten należało uznać za nie mający istotnego znaczenia dla sprawy co czyni zarzut naruszenia art. 217, 227, 232 k.p.c. bezzasadnym.

Również zarzuty naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. oraz art. 130 § 1 k.p.c. i 128 k.p.c. należy uznać za nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Mając powyższe na uwadze apelację na mocy art. 385 k.p.c. należało oddalić jako bezzasadną.

O kosztach orzeczono na mocy art. 98 k.p.c.